בס"ד "הדף היומי לתולדותינו"

יום **ה'**, **י"א** ב**חשון** תשס"ג (**17** ב**אוקטובר**)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, **<u>י"א בחשון</u>** הוא יום ה"**אם**" – היום ה41 ('אם' בגימטריא = 41) של שנה זו, מאז היום הראשון של ראש השנה, והוא יום פטירתה של **רחל אמנו**.

דמותה של רחל היתה לסמל בלב העם. רחל היתה לברכה בימי שפוט השופטים, **"יתן ה' את האשה הבאה אל ביתך כרחל וכלאה אשר בנו שתיהם את בית ישראל."**[מגילת רות ד' 11]

דמותה של רחל היתה לסניגוריה לישראל: "שהלכו אבות ואמהות לפייס את הקב"ה על שהעמיד מנשה צלם בהיכל [של בית-המקדש], ולא נתפייס. נכנסה רחל ואמרה לפניו: ריבונו של עולם! רחמי מי מרובים? ... והלא אני הכנסתי צרתי לתוך ביתי, שכל עבודה שעבד יעקב ... לא עבד אלא בשבילי; וכשבאתי ליכנס לחופה הכניסו את אחותי ולא זו זזתקתי אלא שמסרתי לה סימני – אף אתה, אם הכניסו בניך צרתך בביתך, שתוק להם. אמר לה הקב"ה: "יפה לימדת סניגוריא!" [פתיחתא דאיכה רבתי, כ"ד]

קבורתה של רחל, על אם הדרך, הוסיפה לה משמעות סמלית: **"ואני בבואי מפדן מתה עלי רחל..."**: "ולא הולכתיה אפילו לבית לחם ... שתהא לעזרה לבניה כשיגלה אותם נבוזראדן והיו עוברים דרך שם, יוצאת רחל על קברה – ובוכה ומבקשת עליהם רחמים... והקב"ה משיבה, **'יש שכר לפעולתך.'** "[רש"י, בראשית מ"ח] [עלון 'זמן.מקום']

~~~

השבת אנו קוראים את פרשת **"לך-לך"**: על הפסוק, **"ויקחו את לוט ואת רכושו, בן-אחי אברם וילכו והוא יושב סדום"**, כותב הרש"ר הירש:

ידוע לנו מכבר שלוט היה בן אחי אברהם, ושהוא יושב בסדום. ואין הכתוב מדגיש זאת כאן ללא סיבה. לוט לא היה מאנשי סדום; הוא היה ידוע כבן אחי אברהם. ואילו שמר על אופיו זה, לא היה הגורל פוגע בו; אפילו הוא גר בקרבת שדה המערכה, היה יכול להינצל מנקמת כדרלעומר, שכן הוא היה רק גר בארץ, אך לוט היה תושב בסדום. היו לו שם זכויות אזרח, והוא לקה בעוון העיר. והרי כאן אזהרה לבני משפחת אברהם, והיא נתאשרה בתולדות ישראל. מי ששומר אמונים לתפקיד ולגורל היהודי חייב להתנזר מרוב טובה; אך הוא ניצל גם מרעות רבות, והוא נישא בכנפי השכינה. הרחוב היהודי שבודד אותנו לא היה רק לרעתנו, אלא גם לטובתנו. רעות רבות, שפגעו בימי הביניים באנשים היושבים בחוץ – לא פגעו באלה היושבים בפנים. היהודים לא היו חשובים בעיני הגויים להיות שופטים ושוטרים; הם לא נחשבו להילוות לאבירים במסעותיהם, ולא נטלו חלק בפעולות הגדולות של המדינות. אך כנגד זה – מעולם לא עינו ושחטו, לא חנקו ושרפו בני אדם; הם היו נרדפים, אך מעולם לא היו רודפים, וידיהם היו נקיות מדם אדם. ושעה שהקיסר וצבאו הובסו, היו הם מוגנים ברחוב היהודים. יכולים הם להתפאר בכך, שרק היום [הרב הירש כותב שורות אלה לפני כ150 שנה.] נקראו אל הזירה העולמית – שעה שאומות העולם מנסות לפחות לנהוג במידת הצדק והרחמים. אנשים השטופים בתאוותם אינם לומדים מנסיונם. לוט היה חייב ללמוד מכל זה ולתרחק מאנשי סדום; ואף-על-פי-כן, אנחנו מוצאים אותו בסדום – גם בעת השואה האחרונה, לפני הפיכת סדום, עמורה וערי הכיכר האחרות.

"לו עמי שומע לי, ישראל בדרכַי יהלֵכו. כמעט אויביהם אכניע, ועל צריהם אשיב ידי."[תהלים פ"א]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי**

כניסת השבת (ב"ש): 16^{44} **יום נעים ושמח ושבת שלום!**

צאת השבת (ב"ש): 17^{41}

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.
~~~